

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Türkiye Büyük Millet Meclisi
Başkanlığı
Tarih: 01/07/2025 11:37
Sayı: E-120.07.03-1655268
2025 AİLE YILI

Sayı : E-54045643-610-19865119

Konu : Soru Önergesi (7/24165)

7/24165
JK 108

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 21.02.2025 tarihli ve E-43452547-120.07.04-1586833 sayılı yazınız.

İlgi'de kayıtlı yazı ekinde alınan, Bursa Milletvekili Sayın Orhan SARIBAL'a ait 7/24165 esas nolu yazılı soru önergesine ilişkin Bakanlığımızın cevabi görüşü Ek'te sunulmaktadır.

Bilgilerinize arz ederim.

İbrahim YUMAKLI
Bakan

Ek: Cevabi Görüş (7/24165) (3 Sayfa)

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

**BURSA MİLLETVEKİLİ SAYIN ORHAN SARIBAL'A AİT 7/24165 ESAS
NUMARALI YAZILI SORU ÖNERGESİNE DAİR CEVAPLAR**

Bakanlığımızca bitkisel üretimin en önemli girdilerinden olan fidan maliyetinin düşürülerek çiftçi gelirlerinin artırılması, sürdürülebilirliğin sağlanması ve fidan üretiminin yetersiz olduğu türlerde üretimin teşvik edilmesi amacıyla 2005 yılından itibaren sertifikalı fidan/fide ve standart fidan kullanım desteği verilmektedir. Bu kapsamda bugüne kadar ülke genelinde 3,2 milyon dekar alan için 565 milyon TL destekleme ödemesi yapılmıştır. Desteklenen türler içinde sertifikalı/standart fidan ile zeytin bahçesi tesislerine 718 bin dekar alana 136 milyon TL destekleme ödemesi yapılmıştır.

Gemlik çeşidi zeytin, her yıl düzenli olarak meyve vermektedir. Bu özelliğinden dolayı bölgeye dikimi sağlanmıştır. Yerel çeşitlerimiz ise bir yıl ürün verip bir yıl ürün vermeme özelliğine sahiptir.

Suya her bitki gibi zeytinde ihtiyaç duymaktadır. Bölgede yetiştirilen zeytinlerin çok büyük bir bölümü kuru şartlarda yetiştiriciliği yapılmaktadır. Bölgede dikilen Gemlik çeşidi zeytinlerin verim durumları yağmur ve sulama durumuna göre değişmekle birlikte yağmurun azalmasından dolayı diğer çeşitlerde olduğu gibi verimde düşmektedir. Özellikle Gemlik çeşidinde; zeytin dal kanseri, verticillium hastalığı ve ağaç sarıkurdu zararlısı bulunmaktadır. İl/ilçe tarım ve orman müdürlüğümüz teknik personelince çiftçilerimize bu hastalık ve zararlıyla mücadelede, kültürel tedbirler hakkında bahçelerde uygulamalı eğitimler verilmektedir. Eğitimler yıl boyunca devam etmektedir.

Zeytinyağında düşük asit oranları çeşit özelliğinden ziyade doğru uygulamaların zamanında yapılması, doğru hasat zamanı seçimi, uygun koşullarda işleme ve depolama ile alakalıdır. Bölgede son yıllarda dikimi diğer çeşitlere oranla daha fazla yapılan Gemlik zeytin çeşidi hem yüksek yağ verimi hem de kaliteli ürünü ile sofralık ve yağlık üretime uygun olup üreticilerin ürünlerini değerlendirmeleri esnasında alternatif sunabilmektedir. Bölgenin hâkim çeşidi olan Nizip yağlık zeytin çeşidinin üretimi ve yaygınlaştırılması ile ilgili çalışmalar da sürmektedir. Bölgede Kroisos olarak adlandırılan bir çeşit bulunmamaktadır.

Bakanlığımız tarafından 2007 yılında 2007/12477 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı çıkarılmış ve 2008-2012 dönemini kapsayan "Tarımsal Kuraklıkla Mücadele Stratejisi ve Eylem Planı" hazırlanarak yürürlüğe koyulmuştur. Söz konusu Eylem Planı 5 yılda bir yenilenmekte olup 2023-2027 dönemini kapsayan eylem planı yürürlükte.

Eylem planı çerçevesinde ülke genelindeki meteorolojik veriler, sulama amaçlı baraj ve göletlerin doluluk oranları, 81 ildeki hububat ekim alanları ve hububatın fenolojik gözlemleri bir bütün olarak değerlendirilmekte ve tarım yılının her ayı için "İzleme Erken Uyarı ve Tahmin Komitesi Raporu" ile "Risk Değerlendirme Komitesi Raporu" hazırlanmaktadır. Bu raporlar, komite üyesi kurum ve kuruluşlarla düzenli olarak paylaşılmaktadır.

Küresel ısınma, iklim değişikliği ve aşırı sıcaklık nedeniyle zaman zaman bitkisel üretim etki altında kalabilmektedir. Bitkileri sıcaklığın etkisinden korumanın en etkili yolu sulama, azaltılmış toprak işleme ve toprak yüzeyinin tek yıllık bitkilerle örtülü tutulmasıdır. Böylece bitkilerin hastalık ve zararlılara dayanıklılığı ve verimi önemli derecede artacaktır. Bu konularda İl/ilçe tarım ve orman müdürlüğümüzce arazide uygulamalı olarak çiftçilerimize eğitimler verilmektedir.

Ülkemizde tarımsal üretimi artırmak, verim ve kaliteyi yükseltmek, sürdürülebilirliği sağlamak, kayıtlılığı artırmak ve çevreye duyarlı alternatif tarım tekniklerinin geliştirilmesini sağlamak

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

amaçlarıyla, üreticilerimize tarımsal desteklemeler verilmekte, hibe programları uygulanmakta ve projeler yürütülmektedir.

Çiftçi Kayıt Sistemi'ne kayıtlı zeytin üreticilerine 2024 yılı üretimleri için aşağıdaki destekler verilmektedir.

- Zeytinyağı Fark Ödemesi Desteği: 100 krş/Kg,
- Dane Zeytin Fark Ödemesi Desteği: 20 krş/Kg,
- Geleneksel Zeytin Bahçelerinin Rehabilitasyonu Desteği: 200 TL/da,
- Mazot ve Gübre Desteği: 138 TL/da,
- Katı Organik ve Organomineral Gübre Desteği: 40 TL/da,
- Standart/Sertifikalı Fidan Kullanım Desteği: 400-1.000 TL/da,
- Organik Tarım Desteği: 55-110 TL/da
- İyi Tarım Uygulamaları Desteği: 55-110 TL/da,
- Küçük Aile İşletmesi Desteği: 200 TL/da,
- Toprak Analizi Desteği: 50 TL/Analiz,
- Biyolojik ve Biyoteknik Mücadele Desteği: 870 TL/da,
- TARSİM polise bedelinin %50'si,
- Lisanslı depolarda muhafaza edilen zeytin ve zeytinyağında kira desteği ve analiz desteği,
- Kırsal Kalkınma Yatırımlarının Desteklenmesi Programı çerçevesinde; depolama, ürün işleme, paketleme, ambalajlama, sulama ile makine-ekipman alımı konularında %50 hibe desteği,
- IPARD Programı kapsamındaki 27 ilde "bitkisel üretimin çeşitlendirilmesi, bitkisel ürünlerin işlenmesi ve paketlenmesi" başlığı altında %55-65 arasında değişen hibe oranlarında yatırım desteği,
- Zeytin üreticilerimize, Ziraat Bankası ve tarım kredi kooperatifleri tarafından indirimli tarımsal kredi kullandırılmaktadır.

Tarım politikalarının amaçları, ilkeleri ve öncelikleri doğrultusunda tarım sektörüyle ilgili politikaların planlanmasına yönelik 5488 sayılı Tarım Kanunu'nun 7'nci maddesinde değişikliğe gidilmiştir. Bahse konu kanuni düzenlemeye istinaden "Tarımsal Üretim Planlanması Hakkında Yönetmelik" yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Yapılan düzenlemeyle ürünlerin arz ve talep miktarı dikkate alınarak tarım havzası veya işletme bazında ürün veya ürün gruplarının en uygun yerde üretilmesi sağlanacak, ilin ekolojisine uygun ve suyu merkeze alan bir anlayış çerçevesinde oluşturulacak bitkisel üretim deseninde stratejik ürünler önceliklendirilecektir.

8859 sayılı 2025-2027 Yıllarında Yapılacak Bitkisel Üretime Yönelik Desteklemeler ile Diğer Bazı Tarımsal Desteklemelere İlişkin Cumhurbaşkanlığı Kararı kapsamında bitkisel üretimde yeni destekleme modeline ilişkin hususlar düzenlenmiştir.

Cumhurbaşkanlığı Kararı ile tarımsal üretimin ve gıda arz güvencesinin sürdürülebilirliğinin sağlanması, üretim planlamasına katkı sağlaması, verim ve kalitenin artırılması, tarımsal üretimde çevreci yaklaşımların benimsenmesi ve uygulanan politikaların etkinliğinin artırılması amaçlanmıştır.

Bu kapsamda, ülke ihtiyacının yurt içi üretimle karşılanabilmesi için verim ve kalitenin artırılması, kayıtların güncel tutulması ile üretim sürecinde yaşanan maliyet artışları ve fiyat istikrarsızlıkları gibi olumsuz koşullardan üreticilerin korunması hedeflenmektedir.

Yeni destekleme modeliyle;

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

- İlk defa bitkisel üretim destekleri 3 yıllık ve üretim döneminden önce açıklanmıştır.
- Destek kalemlerinde sadeleştirmeye gidilerek, daha yönlendirici, etkin ve öngörülebilir hâle getirilmiştir.
- Üretim planlaması kapsamındaki stratejik ürünlere ilave destek verilecektir.
- Su kısıtı olan havzalarda münavebeye uygun üretime ilave destek sağlanacaktır.
- Kamu kuruluşları tarafından ıslah edilen milli tohumla üretim yapan üreticilerimiz ilave destek alacaktır.
- Çiftçilerimiz üretime karar vermeden önce, hangi havzada, hangi ürüne, ne kadar destek alacağını bilerek planlı şekilde faaliyete başlayabilecekler ve bu sayede plansız üretimin getirdiği birtakım olumsuzluklardan etkilenmeyecektir.

Bitkisel üretimin desteklenmesi programıyla çiftçilere temel destek, planlı üretim desteği ve üretimi geliştirme destekleri verilecektir.

Yeni destekleme modelinde üretim maliyetine göre ürünler kategorilere ayrılmış ve her kategori için destek katsayısı belirlenmiştir. 2025 üretim yılı için destek katsayı değeri dekara 244 TL'dir. Destek tutarları girdi maliyetlerindeki değişikliklere göre her yıl güncellenecektir.

Bu kapsamda zeytin üreticilerine temel destek kapsamında dekara 244 TL destekleme yapılacaktır.

Ülkemizde son yıllarda biyotik-abiyotik stres koşullarına ve iklim değişikliğinin olumsuz etkilerine karşı öncelikler dikkate alınarak yeni çeşit ve anaç geliştirmeye yönelik ıslah çalışmaları ağırlıklı olarak yürütülmektedir. Ayrıca Gaziantep bölgesinde "Sulu ve Kuru Koşullarında Bazı Yerli ve Yabancı Zeytin Çeşitlerinin Performanslarının Belirlenmesi" projesiyle bölgenin yerli çeşitlerinin, aralarında Gemlik çeşidinin de bulunduğu 15 zeytin çeşidi ile sulanan ve sulanmayan koşullarda bu çeşitlerin bölgedeki adaptasyonları denetlenmektedir. Gemlik çeşidi, mevcut çeşitler arasında 15 kg/ ağaç ile verim açısından öne çıkan çeşitler arasında bulunmaktadır.